

Для самоаналізу ефективності педагогічної діяльності використовують також різні методи збору даних – анкетування, ведення щоденника, аудіо та відеозаписи, спостереження, експериментування, фокус-групи.

Для заличення учнів у процес оптимізації стратегій навчання, можна провести їх опитування (інтерв'ю, анкетування). Важливо визначити, які види діяльності учні сприймають як легкі/важкі, цікаві/нецікаві, ефективні/неefективні тощо.

Для того, щоб збір даних мав упорядкований характер, запитання можна, наприклад, розташувати таким чином:

– Чи достатньо для вас обсягу матеріалу, що вивчається під час уроку? Який обсяг, на вашу думку, має бути?

– Які фрагменти уроку найбільш результативні щодо збагачення ваших знань, які найменш ефективні. Чому?

– Коли ви навчаєтесь найкраще? Як ви організовуєте свої дії?

– Скільки часу ви витрачаєте на підготовку домашніх завдань? Як готуетесь до наступного уроку? (Як ви вчите уроки вдома?).

– Яким чином можете навчатися краще?

У цілому, вимоги до рівня підготовки вчителя передбачають високий рівень професійної кваліфікації, відповідальності, підвищений ступінь емоційного напруження. Педагогічна діяльність вимагає постійної уваги до зони найближчого розвитку дитини, і це у свою чергу, потребує неперервної рефлексивної діяльності, спрямованої на гнучке реагування на освітні запити учнів, іх психолого-педагогічний статус, вибір найбільш ефективних стратегій навчання. Тільки за такого підходу стає можливе створення умов для навчання та особистісного зростання учнів.

ЛІТЕРАТУРА:

- Семиценко В. Рефлексивный подход в теории и практике высшей профессиональной школы / В. Семиценко, В. Дикань // Післядипломна освіта в Україні. – 2009. – № 1. – С. 44-60.

- Семиценко В. Рефлексивный подход в теории и практике высшей профессиональной школы / В. Семиценко, В. Дикань // Післядипломна освіта в Україні. – 2009. – № 2. – С. 57-71.

СТРАТЕГІЇ ПІДВИЩЕННЯ УЧНІВСЬКИХ ДОСЯГНЕНЬ З ГЕОГРАФІЇ

*Сидоренко Тетяна Олексіївна,
учитель географії та біології ЗНЗ І-ІІІ ступенів № 22
м. Полтави, спеціаліст вищої категорії, старший
вчитель. Підготувала призерів (ІІ місце – 2008-2009 н.р.
і ІІІ місце – 2009-2012 рр.) четвертого етапу
Всеукраїнської учнівської олімпіади з географії.*

На сучасному етапі розвитку суспільства, коли стрімко зростає кількість інформації, вміння вчитися стає важливою здатністю в освіті. Сучасний учитель не може лише передавати інформацію. Важливо навчити учнів самостійно знаходити інформацію, користуватися нею. Учні повинні вміти виділяти головне, бачити смисл у вивченому, вміти конструктивно використовувати отримані знання. Звичайно, ефективність навчання залежить від мотивації учнів. Не тільки вчитель, але й учні повинні розуміти, навіщо, для чого вони займаються певними видами діяльності, і що корисного вони від цього отримують. Учитель перш за все повинен зацікавити учнів вивченням теми, а згодом сформувати інтерес до отримання високих результатів у навчанні. Кожен учитель обирає свою стратегію підвищення учнівських досягнень. В умовах класно-урочної системи вчителю постійно потріб-

но урізноманітнювати навчальну діяльність. Тому постає завдання вибору методів, прийомів і технологій, які активізують навчальну діяльність, спрямовують її на розвиток. Із усього різноманіття технологій я впроваджу в начальний процес ігрову технологію навчання як дослідження, технологію формування творчої особистості, нову інформаційну технологію.

Так, учні отримують низку дослідницьких, творчих завдань, створюють власні проекти, відвідують бібліотеки, музеї (зокрема використовують і матеріали наших шкільних музеїв: музею народознавства та музею історії школи), користуються глобальною мережею Інтернет, електронними засобами навчального призначення.

Поєднуючи різні інноваційні технології навчання, проводжу багато уроків у нестандартній формі: уроки-конференції

в 10-их і 11-их класах, уроки-експурсії в 6–10-их класах, уроки-марафони, уроки-презентації. Проведення таких нестандартних уроків є можливістю залучення учнів до пошукової роботи, використання краєзнавчого матеріалу, заглиблення в додаткові дані та сучасні факти, прагнення самостійно по-своєму пояснити різноманітні явища або події, будувати моделі, оцінювати обстановку, учитися самостійно вирішувати життєві ситуації і практичні завдання, висловлювати власну думку, сумніватись, аргументовано дискутувати з товаришами. Тобто є можливість домагатися від учнів глибокого захоплення предметом. І, як результат, виявити здібних учнів щодо вивчення географії.

Я вважаю, що найбільш оптимальною технологією в навчанні учнів, яку слід застосовувати з 7-го класу, є технологія формування творчої особистості, тому що

шкільний конкурс географії материків і океанів дає в цьому плані величезні можливості. Я пропоную учням різноманітні творчі завдання. Це і розповіді, наприклад: "Один день у Гілії", "Один день у Сахарі" тощо, "Цікаві зустрічі", учні створюють власні кросворди, тестові завдання, презентації.

Також застосовують ігрову технологію, яка спрямовує навчальний процес на активізацію та інтенсифікацію пізнавальної діяльності учнів, викликає бажання вчитися. Уроки з використанням гри створюють умови для всебічного розвитку учнів, їхніх здібностей. Застосовують пізнавальні та розважальні ігри: "Добери пару", "Знайди зміс у цьому", "Збери карту", "Географічне лото"; тренувальні та навчальні ігри: "Аукціон", "Суд", складання і розв'язування кросвордів, ребусів, загадок, вікторин.

ВІЗУАЛІЗАЦІЯ ЗНАНЬ ЯК НАВЧАЛЬНА СТРАТЕГІЯ У НАВЧАННІ ХІМІЇ

Буйдіна Олена Олександровна, к. пед. н., доцент кафедри методики змісту освіти Полтавського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. М. В. Остроградського

У статті проаналізовано навчальні програми з хімії сучасної і радянської шкіл. З'ясовано, що поліпшення навчальних досягнень учнів залежить від механізмів реалізації навчальної програми. Візуалізація знань є успішною навчальною стратегією вивчення хімії в загальноосвітніх навчальних закладах.

Ключові слова: візуалізація, навчальна програма, лінійна структура, концентрична структура.

Буйдіна Е. А. Визуализация знаний как учебная стратегия изучения химии

В статье проанализированы учебные программы по химии современной и советской школ. Выяснено, что улучшение знаний учащихся зависит от механизмов реализации учебной программы. Визуализация знаний является успешной учебной стратегией изучения химии в общеобразовательных учебных заведениях.

Ключевые слова: визуализация, учебная программа, линейная структура, концентрическая структура.

The paper compares current curriculum in the Chemistry with that one of the Soviet school. It is realized that improvement of pupils' achievements in studying depends on vehicles of carrying out the curriculum. Visualization of knowledge is a successful teaching strategy of studying the Chemistry in secondary schools.

Keywords: visualization, curriculum, linear structure, concentric structure.

Ефективність роботи вчителя визначається знаннями й уміннями учнів на рівні запланованих результатів.

З одного боку, учні загальноосвітніх навчальних закладів Полтавської області мають успіхи на учнівських хімічних олімпіадах. Це результат "показової" ро-

боти вчителя або групи вчителів за спеціально розробленими програмами, збагаченими додатковим ускладненим матеріалом. Робота за такими програмами здійснюється у спеціально відведеній час. Посилена, концентрована в часі, вона не пробачає "білих плям" у засвоєнні знань